

логістики та маркетингу, встановлення раціональних зв'язків між партнерами по бізнесу; з іншого боку – від органів державної та місцевої влади щодо забезпечення функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів, якісних доріг, а також залучення інвесторів, створення сприятливих умов для реалізації відповідних проектів. Таким чином логістика дозволить більш ефективно використовувати як національні ресурси, так і корпоративні фінанси.

Список використаних джерел:

1. Латунова Д.А. Аналіз ринку логістичних провайдерів України. Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 27 травн. 2015 р. Суми : СумДУ, 2015. С.11–18 с.
2. Міценко Н.Г., Міщук І.П. Логістика як інструмент інтеграції підприємств України до системи транскордонного співробітництва. Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. 2012. № 1 (5), т. 2. С.234-242

УДК 336.02

Садовенко М. М.,

*науковий керівник, к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування*

Арієнчук А.М.,

студентка магістратури

Криворізький економічний інститут ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Шляхи мінімізації відтоку грошових потоків з України через офшорні схеми

Впродовж останніх років економічної та політичної кризи проблема формування доходної частини державного бюджету стає дедалі гострішою. Як відомо, найбільшу роль у наповненні якого відіграють саме податкові надходження, а тому особливої актуальності набуває проблема тінізації бізнесу через офшорні схеми.

Проблемні аспекти досліджень офшорних механізмів розкриті в наукових працях таких вчених, як О. Манзюк, О.К. Бозуленко, Ю. Волкова, О. Соїна, Д. Полотенко, Э. Шамбост та інші. Проте, враховуючи той факт, що з розвитком кризи в економічній системі України механізми ухилення та мінімізації податкового зобов'язання постійно вдосконалюються і тому дана ситуація потребує постійного моніторингу та систематичного аналізу.

Основною метою проведеного дослідження є аналіз впливу іноземних інвестицій з офшорних зон на формування дохідної частини бюджету, а також визначення шляхів мінімізації відтоку грошових потоків з України через офшорні схеми.

Прямі іноземні інвестиції (англ. Foreign direct investment, FDI) - це довгострокові вкладення матеріальних коштів компаніями-нерезидентами в економіку країни (наприклад, для організації та будівництва підприємств) [1].

Прямі іноземні інвестиції відіграють важливу роль в підтриманні і розвитку економіки України, яка на даному етапі знаходиться в економічній кризі і як ніхто потребує фінансових вливань. Але враховуючи українські реалії ведення бізнесу, не всі так звані «іноземні інвестиції» є дійсно іноземними, адже насправді, більшість таких інвестиційних вливань надходить від українських компанії котрі були виведені в офшори.

Інвестор, який бажає відкрити бізнес в іншій країні, створює офшорну компанію і її дочірню структуру (підрозділ), зареєстрований в країні ведення бізнесу. За статутом або контрактом дочірня структура перераховує всю виручку або її основну частину своїй головній компанії в офшор, що дозволяє істотно заощадити на сплаті податків, адже в офшорній зоні їх немає, або вони незначні. Нажаль, в сучасному економічному середовищі, власники найбільших українських підприємств виводять в офшори кошти, що зароблені їх компаніями в Україні, а потім як іноземні інвестиції повертають ці кошти в Україну, замість того, щоб вони оберталися у власній країні, підвищуючи її економічний рівень.

За офіційними даними Державної статистики України, у 2017 році в економіку України іноземними інвесторами з 76 країн світу вкладено 1,6 млрд. дол. США прямих інвестицій, що на 2,8 млрд. доларів, або на 63,6%, менше показника за 2016 рік, який знаходився на рівні 4,4 млрд. доларів (табл. 1).

Таблиця 1

Рейтинг країн за прямими іноземними інвестиціями із країн світу в економіку України за 2016-2017 роки

Країни	Надходження прямих іноземних інвестицій у 2016 році (млн. дол. США)	У % до підсумку	Країни	Надходження прямих іноземних інвестицій у 2017 році (млн. дол. США)	У % до підсумку
Усього	4405,8	100,0	Усього	1630,4	100
у тому числі			у тому числі		
Російська Федерація	1667,0	37,8	Кіпр	417,4	25,6
Кіпр	427,7	9,7	Нідерланди	262,5	16,1
Велика Британія	403,9	9,2	Російська Федерація	190,8	11,7
Нідерланди	255,0	5,8	Велика Британія	89,7	5,5
Австрія	249,9	5,7	Німеччина	75,0	4,6
Італія	209,9	4,8	Віргінські острови	66,8	4,1
Інші країни	1 192,4	27,0	Інші країни	528,2	32,4

Складено автором на основі [2].

Провівши порівняння даних за 2016 і 2017 роки, можемо побачити, що за всіма показниками у рейтингу відбулися зміни, як у динаміці так і у структурі, але практично незмінними в абсолютному вираженні є інвестиції з Кіпру, який у 2017 році посів перше місце рейтингу.

Як відомо, найпоширенішою офшорною зоною серед українських бізнесменів на сьогодні вважається Кіпр, адже він має низькі податкові ставки для іноземних компаній та договір з багатьма країнами про уникнення подвійного оподаткування в перелік яких з 2012 року входить і Україна.

Загалом через офшорні схеми наша держава тільки за 2017 рік недоотримала близько 50 - 65 млн. грн. податків, що складає близько 8%

бюджету і це є колосальними втратами для і не без того дефіцитного бюджету [3].

Як вже зазначалося, великі підприємства для ухилення від оподаткування найчастіше використовують саме офшори. За розрахунками міжнародної організації Global Financial Integrity, протягом 2004-2013 років з України без сплати податків було виведено близько 116 млрд. дол., що становить в середньому 9,4% від ВВП щорічно.

Якщо припустити, що ця тенденція триває, то йдеться про 9 млрд. дол. щорічно або про 240-250 млрд. грн. Відповідні втрати бюджету від несплати тільки податку на прибуток становлять близько 50 млрд. грн. на рік [4].

Для мінімізації відтоку грошових потоків з України через офшорні схеми можна запропонувати:

- зменшити державне втручання у корпоративний сектор, та створити всі умови на законодавчому рівні, в тому числі діючу правову платформу, щодо захисту прав власності;

- лібералізувати валютне законодавство і скасувати вимоги до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (зокрема щодо продажу валютної виручки), запровадження вільного руху капіталів;

- відмовитися від уникнення подвійного оподаткування з офшорними зонами, для того щоб українським бізнесменам було не вигідно виводити кошти з країни;

- ввести податок на виведений капітал з урахуванням правила про контрольовані іноземні компанії, яке застосовують практично всі розвинені країни. Його суть полягає в наступному: якщо група, контрольована з України, має в своєму складі структури в низькоподаткових юрисдикціях (а критерії таких юрисдикцій прописуються у національному законодавстві), то правила можуть передбачати необхідність сплати в Україні податку з прибутку або її частини, виведеної в такі низькоподаткові юрисдикції.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/economy/fdi/>
2. Офіційний сайт Державної статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Інститут соціальних та економічних трансформацій [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://iset-ua.org/ua/>
4. Журнал «Економічна правда» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua>

УДК 336

Середа О.О.,

ст. викладач кафедри фінансів та банківської справи

Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля

Проблеми формування капіталу реального сектору економіки

Галузі реального сектору вітчизняної економіки – важлива складова джерел формування ВВП. Частка промислового виробництва у ВВП у 2017 р. складала 21,2%. Ключовою умовою ефективного функціонування підприємств промисловості є достатній рівень фінансового забезпечення, що передбачає наявність необхідного обсягу власного і позикового капіталу. Незважаючи на позитивну динаміку макроекономічного стану в країні, існує ряд проблем формування капіталу підприємствами промисловості, які потребують особливої уваги щодо їх вирішення:

1. Низька частка власних джерел формування капіталу реального сектору. Аналіз динаміки компонентів капіталу підприємств промисловості в період 2011-2017 рр. свідчить про низький рівень власного капіталу, особливо у 2016-2017 рр. (менш 20% всього капіталу). Така структура капіталу підприємств свідчить про неоптимальне співвідношення з точки зору «золотого» правила фінансування і наявності дефіциту власних ресурсів. В результаті збиткової